

Historie návykových látek

Martina Štorová
Markéta Krejčí

Co je návyková látka?

- Pojem zahrnující veškeré látky (zejména omamné a psychotropní), které jsou schopné nepříznivě ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování, ovládací nebo rozpoznávací schopnosti
- Návykové látky působí na prožívání reality především žádoucím ovlivněním nálady, ale i změnami vnímání, myšlení, vědomí.

Historie návykových látek

- V historii lidské civilizace jen stěží nalezneme kulturu, která by nevyužívala některou drogu.
- Droga měla svoji **jasně vymezenou úlohu** a vědělo se také, jak regulovat její nadměrné užívání.
- Naši dávní předkové přistupovali k opojným vlastnostem drog většinou s **úctou a respektem**, jako k božským silám.

Historie návykových látek

- **Varování před drogami nejdeme už v papyrech starého Egypta**
- **Z historie víme, že mnohé populace a civilizace byly významně oslabeny alkoholem či jinou drogou (*např. alkohol posloužil i americkým dobyvatelům, domorodce tak oslabily a lehce si je podmanili*)**

Historie návykových látek

- vlastnosti makové šťávy (opia) byly známy již v neolitu (8 - 5 tis. let př.n.l.)
- tisíciletí starou historii má také kokový keř (kokain) a pryskyřice z konopí (hašiš)
- nejdříve se drogy používaly k léčení a k rituálům, poté jako opojné prostředky (konopí a opium patřily k nejstarším lékům)
- od 19. století ale začalo masové rozšiřování drog do Evropy a Severní Ameriky (a začaly problémy - závislosti...)

Historie návykových látek

- Se vzrůstajícím obchodem a objevováním „světa“ se začaly objevovat i slasti přivezených drog.

Např. jihoameričtí Indiáni žvýkali koku, aby přežili určitá období svého života, opium bylo součástí meditací čínských filozofů a učenců, halucinogeny hrály významnou úlohu v rituálních obřadech většiny kultur).

19. století

- V 19. století znal civilizovaný svět téměř všechny typy dnešních drog.
- Jejich **zneužívání** se však stalo záležitostí velmi úzkého okruhu dobře ekonomicky situovaných lidí.
- V tomto období se jiné drogy kromě **alkoholu a tabáku** nestaly masovější záležitostí, ačkoli byly ve většině případech volně dostupné

- **v 19. století vědci izolovali alkaloidy ze známých přírodních látek:**

- **morfin (1805)**
- **koфеin (1820)**
- **nikotin (1828)**
- **atropin (1833)**
- **kokain (1859)**
- **efedrin (1887)**

**již v 19. stol. byla komerčně
vyráběna narkotika:**

- **morfin - od r. 1828**
- **kokain - od r. 1862**
- **heroin - od r. 1898**

- z lékáren, drogerií a barvíren 1. pol. 19. stol. se ve 2. pol. 20. stol. vyvinul **velký farmaceutický průmysl**
- **kolem roku 1855 bralo dle odhadu:**
  - **opium 400 mil. lidí**
  - **konopí 200 - 300 mil. lidí**
  - **koku 10 mil. lidí**

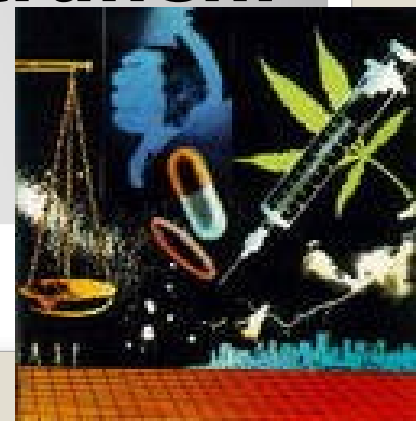
20. století

- Šedesátá léta znamenají v drogové oblasti bezesporu revoluci. Během těchto let se uskutečnil pokus volně včlenit dosud málo známé drogy do života moderní přetechnizované společnosti.
- Pomocí nich mělo lidstvo dospět k jakémusi vyššímu vývojovému stupni myšlení i jednání.
- Drogy se staly **masovou záležitostí** se vším negativním, co k nim neoddělitelně patří.

- Drogy se staly **masovou záležitostí** se vším negativním, co k nim neoddělitelně patří.
- Zoufalý pokus o řešení krizové situace vedl koncem sedmdesátých let v USA k vyhlášení tzv. **drogové války** (spousty proinvestovaných peněz, ale rozhodne ne společnost bez drog)

- legální spotřeba drog skončila s mezinárodním jednáním o narkotikách na tzv. **opiových konferencích** v Šanghaji (1909), Haagu (1912) a Ženevě (1925) a díky drogovým zákonům
- od poč. 20. stol. začaly dodávat drogy do světa **zločinné organizace** (např. Cosa Nostra – USA)
- další **mezinárodní dohody** o odstranění drog - v letech 1971 a 1988

Historie užívání drog v ČR

- V 19. století se více **rozšířilo** kouření tabáku a požívání alkoholu.
- V době první republiky se stalo módní záležitostí **kouření kokainu**, ale pouze ve vybrané společnosti.
- Socialistické Československo bylo relativně **odříznuté** od světového obchodu s drogami. Plnilo pouze roli tranzitní země.
- Československá **koruna nebyla** pro drogovou mafii zajímavou měnou.

- **Problémy s alkoholem, které tady řada lidí měla, se dlouhou dobu uměle skrývaly.**
- **Po domácku vyráběný pervitin a braun byl záležitostí poměrně malé skupiny lidí.**
- **Teprve v druhé polovině 80. let se více začala pěstovat a kouřit marihuana.**
- **Po listopadu 1989 se situace dramaticky změnila.**

Situace v ČR nyní

- **V současné době jsou drogy všeho druhu k dostání všude (zejména ve větších městech - v klubech, školách, na ulici).**
- **Užívá je stále více lidí. Nejohroženější skupinou se stala 15 - 25 letá mládež.**

Použité zdroje

- <http://www.rect.muni.cz/drogy/POKUS/casti/history.htm>
- <http://antidrog.webzdarma.cz/historie.htm>
- <http://www.monar.cz/index.php?a=cat.26>
- <http://flamilka.blog.cz/0708/drogy-referat>
- <http://www.monar.cz/index.php?a=cat.26>

Děkujeme za pozornost